

ПРАВОВА ПРИРОДА ОБМЕЖЕНЬ ПРАВ, ЯКІ ПЕРЕДАЮТЬСЯ ЗА ДОГОВОРОМ ПРО ТРАНСФЕР ТЕХНОЛОГІЙ

На практиці найбільш поширеним є укладання договору з комерціалізації результатів досліджень – договору про трансфер технології, за яким *передаються майнові права* на технологію або її складові. Слід зауважити, що однією із істотних умов цього договору є перелік складових технологій, що передаються (з визначенням їх функціональних властивостей та гарантованих показників). Навпроти, спеціальною умовою є встановлення територіальних обмежень (заборона використовувати передані за договором технологію, її складові на території, не передбаченій у договорі); обмежень галузі застосування технологій та їх складових, обмежень, що стосуються діяльності сторін у разі закінчення строку дії договору, його розірвання або виникнення форс-мажорних обставин (обставин непереборної сили) тощо (1).

Хоча закон дозволяє передавання прав за договором, але допускає встановлення обмежень для сторін договору, то відповідно сторони здійснюючи свої права за цим договором відчують обмеження. Типові вимоги до узгоджених дій суб'єктів господарювання у сфері трансферу технологій були прийняті АМКУ й розроблені відповідно до положень статті 11 Закону України «Про захист економічної конкуренції» і визначають вимоги до узгоджених дій, у разі відповідності яким узгоджені дії дозволяються і не потребують дозволу органів Антимонопольного комітету України відповідно до частини першої статті 10 Закону. Але цей порядок для звільнення від необхідності отримання дозволу АМКУ *не буде поширюватися* на угоди про передавання технологій (в цілому), що містять певні суттєві обмеження (так звані *hardcore restrictions*). Тому компаніям, які беруть участь у передаванні технологій, необхідно перевірити вже існуючі договори *на предмет відповідності Правилам та іншим положенням антимонопольного права*, а також забезпечити відповідність майбутніх договорів про передавання технологій вимогам законодавства (2).

У ст. 9 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зазначено, що положення ст. 6 цього Закону не застосовуються до договорів про передавання прав інтелектуальної власності або про використання об'єкта права інтелектуальної власності у тій частині, в якій вони *обмежують у здійсненні господарської діяльності* сторону договору, якій передається право, якщо ці обмеження *не виходять за межі законних прав суб'єкта права інтелектуальної власності*. При цьому у ч.2 цієї статті законодавець зауважує, які обмеження вважаються такими, що *не виходять за межі прав*, визначених у ч.1 цієї статті.

Наведені вище положення стосуються, зокрема, меж здійснення виключного права дозволяти використання об'єкта права інтелектуальної власності, що опосередковується відповідними договорами (ліцензійний договір, договір комерційної концесії як *види договорів про трансфер технологій*), а

також розпорядження зазначеними правами у формі їх відчуження (договір про передавання майнових прав інтелектуальної власності). Водночас норми ст. 9 вищезазначеного Закону є досить загальними і не враховують повною мірою досвід застосування конкурентного законодавства при укладенні договорів із трансферу технологій в ЄС (3, с. 472). У ч.1 ст. 101 Договору про функціонування ЄС встановлені правила що застосовуються до суб'єктів господарювання: як несумісні з внутрішнім ринком забороняються всі угоди між суб'єктами господарювання, рішення об'єднань суб'єктів господарювання та узгоджені практики, що можуть вплинути на торгівлю між державами-членами і метою або наслідком яких є перешкоджання, обмеження або спотворення конкуренції на внутрішньому ринку. Наразі Україна наближує своє законодавство про конкуренцію та практику застосування до *acquis* ЄС. Так, для імплементації положень Регламенту № 772/2004 та Регламенту № 330/2010 передбачено трирічний строк після набрання чинності Угоди про асоціацію. Зазначимо, що Регламент № 772/2004 (4) стосується *договорів про передавання технологій* (technology transfer agreements). У ст. 2 цього Регламенту передбачено, що на підставі ст. 81(3) Договору про функціонування ЄС та відповідно до положень цього Регламенту ст. 81 (1) Договору про функціонування ЄС не застосовується до угод щодо передавання технологій, які укладаються між двома підприємствами та дозволяють виробництво договірної продукції.

Список бібліографічних посилань:

1. Іванова К. Ю. Договори про трансфер технологій: спірні питання. *Порівняльно-аналітичне право*: електрон. фахове наук. видання. 2013. № 3-2. С. 126-129. URL: http://pap.in.ua/3-2_2013/3/Ivanova%20K.Yu..pdf.

2. Верболок П. При передаче технологий целесообразно заручиться поддержкой независимых экспертов в сфере антимонопольного права, которые знакомы с практикой АМКУ в рассмотрении похожих вопросов. *Юридическая практика*. № 22. 28 мая 2019 года. URL: https://pravo.ua/articles_category/juridicheskaja-praktika-22.

3. Право інтелектуальної власності Європейського Союзу та законодавство України / за ред. Ю. М. Капіци: кол. авторів: Ю. М. Капіца, С. К. Ступак, В. П. Воробйов та ін. К.: Видавничий Дім «Слово», 2006. 1104 с.

4. Commission Regulation № 772/2004 of 27 April 2004 on the application of Article 81(3) of the Treaty to categories of technology transfer agreements URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A32004R0772>.

УДК 347.9

Яна Михайлівна САДИКОВА,

доцент кафедри юридичних дисциплін Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент
ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-2841-8324>

НЕДОБРОСОВІСНА ПОВЕДІНКА В ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Підходи до дослідження природи добросовісності і її значення в різних галузях права є неоднаковими. Разо із тим запропоновано робити акцент на